HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

[1]ויקרא בו לפני הרחוב אשר לפני שער המים אמר רב חסדא בעזרת נשים: וקורא אחרי מות ואך בעשור: ורמינהי א) אמדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה אמר אביי לא קשיא כאן בכדי שיפסוק התורגמן כאן בכדי שלא יפסוק התורגמן והא עלה קתני מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה ועד כמה מדלגין בעד כדי שלא יפסוק התורגמן מכלל דבתורה כלל כלל לא אלא אמר אביי לא קשיא גכאן בענין אחד כאן בשני עניינין והתניא מדלגין בתורה בענין אחד ובנביא בשני עניינין וכאן וכאן בכדי שלא יפסוק התורגמן דואין מדלגין מנביא לנביא הובנביא של שנים עשר מדלגין ובלבד שלא ידלג מסוף הספר לתחילתו: ב) וגולל את התורה ומניחה בחיקו כו': וכל כך למה שלא להוציא לעז על ס"ת: ובעשור שבחומש הפקודים קורא על פה: ג) וליכרכיה לספר וליקרי א"ר הונא בר יהודה א"ר ששת זלפי שאין גוללין ס"ת בצבור וליתי ס"ת אחרינא וליקרי רב הונא בר יהודה אמר חמשום פגמו של ראשון ר"ש בן לקיש אמר טלפי ד) טשאין מברכין ברכה שאינה צריכה ומי חיישינן לפגמא ה) והאמר רבי יצחק נפחא יר"ח טבת שחל להיות בשבת מביא שלש תורות וקורא אחת מעניינו של יום ואחת של ר"ח ואחת בשל חנוכה כתלתא גברי בתלתא סיפרי ליכא פגמא לחד גברא בתרי סיפרי איכא פגמא: ומברך עליה שמונה ברכות כו': ו) ת"ר ז) [מברכין] מעל התורה כדרך שמברכין בבהכ"נ ועל העבודה ועל ההודאה ועל מחילת עון כתיקנן ועל המקדש בפני עצמו ועל הכהנים בפני עצמן ועל ישראל בפני עצמן ועל ירושלים בפני עצמה: והשאר תפלה: ח) ת"ר השאר נתפלה תחנה רנה ובקשה שעמך ישראל צריכין ליוושע וחותם בשומע תפלה מכאן ואילך כל אחד ואחד מביא ספר תורה מתוך ביתו וקורא בו וכל כך למה כדי להראות חזותו לרבים: **מתני'** פרשת המלך כיצד סמוצאי יו"ט הראשון של חג בשמיני במוצאי שביעית עעושין לו בימה של עץ בעזרה והוא יושב עליה שנאמר [2]מקץ שבע שנים במועד וגו' חזן הכנסת נוטל ס"ת ונותנה לראש הכנסת וראש הכנסת נותנה לסגן והסגן נותנה לכהן גדול וכ"ג נותנה למלך והמלך עומד ומקבל וקורא יושב אגריפס המלך עמד וקבל וקרא עומד פושבחוהו חכמים וכשהגיע [3]ללא תוכל לתת עליך איש נכרי זלגו עיניו דמעות אמרו לו אל תתירא אגריפס אחינו אתה אחינו אתה וקורא מתחילת [4]אלה הדברים עד [5]שמע ושמע [6]והיה אם שמוע [7]עשר תעשר [8]כי תכלה לעשר [9]ופרשת המלך [10]וברכות וקללות עד שגומר כל הפרשה ברכות שכהן גדול מברך אותן המלך מברך אותן אלא שנותן של רגלים תחת מחילת העון: **גמ'** בשמיני סלקא דעתך אימא בשמינית וכל הני למה לי צריכי דאי כתב רחמנא מקץ הוה אמינא נימנו מהשתא ואע"ג דלא מתרמי בשמיטה כתב רחמנא שמיטה ואי כתב רחמנא שמיטה ה"א בסוף שמיטה כתב רחמנא במועד ואי כתב במועד ה"א מריש שתא כתב רחמנא בחג הסוכות ואי כתב רחמנא בחג הסוכות הוה אמינא אפי' יו"ט אחרון כתב רחמנא [11]בבוא כל ישראל

מאתחלתא

ויקרא כו'. בספר עזרא כתיב. קתני מיהא לרבנן בעזרה היו קוראים: **מתני' בכדי שלא יפסוק התורגמן הוא.** שפרשת שור או כשב ט) קרובה לפרשת אחרי מות י) ולא גמר התורגמן לתרגם עד שזה רואה אך בעשור ומתחיל כשמפסיק זה: **ועד כמה מדלגין.** בנביא: **כאן בענין אחד.** מדלגין בתורה כגון מתני' דתרוייהו בענינא דיה"כ נינהו הילכך מדלגין בכדי שלא יפסוק וברייתא דקתני דאפי' בכדי שלא יפסוק תורגמן אין מדלגין בשני עניינין שזה בענין יום הכפורים וזה בצו את אהרן או בפרשה אחרת שאין הלב שהוא נמשך אחר ענין אחד ממהר לצאת ממנו לשמוע ולהבין דברי ענין אחר הלכך תורה שהמצות תלויות בה ומשמיעין אותה לצבור ופסוק אחד שלא יבין בו הוא שוכחו ועובר עליו ואינו מקיימו ובאה חורבה על כך לכן אין מדלגין מענין לענין ואפילו אין התורגמן מפסיק אבל בנביא שפיר דמי: **והתניא.** בניחותא: **ובנביא בשני עניינין.** וכל שכן בענין אחד: **ובנביא של שנים עשר מדלגין.** מנבואה לחברתה דכוליה חד ספרא הוא: **מסוף הספר לתחלתו.** למפרע: **וכל כך למה.** לו לומר להם: **שלא להוציא לעז.** שלא יאמרו פרשה שהוא קורא על פה אינה כתובה בו וספר משובש הוא: **משום פגמו.** של ספר תורה ראשון שלא יאמרו מלא בו פסול: **בעניינו של יום.** פרשה של אותה שבת לפי סדר פרשיות התורה: **ת"ר השאר תפלה.** זו היא שיש ברכה אחת ובו תפלה תחנה רנה ובקשה שעמך כו': **מכאן ואילך.** לאחר שגמר כהן גדול לקרות פרשה בברכותיה כל אחד מן הצבור מביא ספר תורה מביתו לעזרה דקסבר כ) אין עירוב והוצאה ליום הכפורים אי נמי ל) ירושלים דלתותיה נעולות בלילה ומערבין את כולה: **להראות חזותו.** של ס"ת ונויו דאמר מר (נזיר דף ב:) זה אלי ואנוהו מ) התנאה לפניו במצות בס"ת נאה בציצית נאה: **מתני' בשמיני.** בגמרא פריך בשמיני ס"ד הא אמרת במוצאי יו"ט הראשון ומשנינן אימא בשמינית במוצאי שביעית בסוכות שבתחילת שנה שמינית: **בימה.** אלמבר"א: **שנאמר מקץ שבע שנים.** בסוף שבע שנים ואותה קרייה על יד מלך היא כדתניא בספרי בפרשת המלך נ) את משנה התורה הזאת אין קורין ביום הקהל אלא במשנה תורה: **וקורא יושב.** וקורא בישיבה: **אגריפס המלך.** מלך ישראל היה מזרעו של הורדוס והוא שנחרב בהמ"ק בימיו: **זלגו עיניו דמעות.** שהמקרא הזה פוסלו מן המלכות: **אחינו אתה.** ° ס)שאמו מישראל: **וקורא מתחילת אלה הדברים עד שמע.** שבואתחנן: **ושמע והיה אם שמוע.** ע"י דילוג ומשם מדלג לעשר תעשר ומשם מדלג וקורא כי תכלה לעשר וברכות וקללות ומשם חוזר למפרע וקורא אשימה עלי מלך ע). שמע קבלת מלכות שמים והיה אם שמוע קבלת עול מצות כדאמר בפ' שני דברכות (דף יג.) וכן ברכות וקללות קבלת בריתות של תורה ומשמיע לרבים עשר תעשר כי תכלה לעשר מפני שהוא זמן אסיף ומתנות עניים והפרשת תרומות ומעשרות ואע"פ שפרשת המלך מפסקת בין עשר לכי תכלה קורא את אלה יחד שלא להפסיק במעשרות ואח"כ קורא פרשת המלך ואי משום דיש כאן דילוג בתורה פ)בכדי צ)(שלא) יפסיק התורגמן אין למלך תורגמן ואין מתרגמין אחריו ק): **ברכות שכ"ג מברך.** ביוה"כ אחר מקרא פרשה כדאמרן (יומא סח: [ולעיל מ:]) מברך עליה שמונה ברכות: **המלך מברך.** אחר קריאתו: **של רגלים.** מקדש ישראל והזמנים מברך תחת (א) ברכות של מחילת העון שביוה"כ: **גמ' צריכי.** כל הסימנין הללו מקץ שנת השמיטה ובחג הסוכות ובמועד: **נימנוהו מהשתא.** משנת ארבעים והלאה שבערבות מואב נאמרה פרשה זו ואע"ג דלא מתרמי בשמיטה שלא מנו שמיטין עד לאחר שבע שכיבשו ושבע שחילקו כדאמרי' (בקידושין) (דף מ:) [ערכין] (דף יב:): **בסוף שמיטה.** קודם ר"ה של שמינית דהא מקץ שבע בסוף שנה משמע: **מריש שתא.** שכולן נקראו מועד כדכתיב (ויקרא כג) אלה מועדי ה' וקחשיב נמי ר"ה:

מאימת

כתב רחמנא בחג הסוכות. תימה השתא דכתיב בחג הסוכות במועד למה לי ועוד לא ליכתוב אלא מקץ שבע שנים שנת השמיטה בבא כל ישראל לראות ואנא ידענא דלאו היינו מר"ה דאז אינם באים לראות וי"ל אם כן הוה אמינא בחג המצות להכי איצטריך בחג הסוכות מיהו במועד לא הוה צריך ונראה דלהכי איצטריך משום דבבא כל ישראל לראות משמע מאתחלתא דמועד ביום ראשון קמ"ל במועד דמשמע בתוך המועד ואהכי בבא כל ישראל דמשמע מאתחלתא דמועד לא ביום ב' או ביום ג' אלא במוצאי יו"ט הראשון אבל פי' רש"י תמוה דפי' דמהאי טעמא ביום טוב ראשון לא דתיקון בימה אינה דוחה יו"ט כיון דגזירת הכתוב לקרות מאתחלתא דמועד יקראו בלא בימה מנלן דבימה מעכבת להכי מסתבר כדפי' ונראה דהיו בונין הבימה מעי"ט בנין של פרקים ובחולו של מועד לא היו עושין שום בנין אלא מקימין אותה ומחברין הפרקים יחד ואם לא בנו אותה מערב יו"ט נראה דבניינה לא היה דוחה אפילו חולו של מועד:

מצוה

עין משפט נר מצוה

עא א מיי' פי"ב מהל' תפלה הלכה ח יג סמג עשין יט טוש"ע א"ח סימן קמד סעיף א:

עב ב מיי' שם הל' יג [טוש"ע שם]:

עג ג ד ה ו מיי' וסמג שם טוש"ע שם:

עד ז מיי' שם הל"ג ופ"ג מהל' עבודת יוה"כ הלכה י סמג שם טוש"ע א"ח שם סעיף ג:

עה ח מיי' פ"ג מהל' עבודת יוה"כ שם:

ט [מיי' פ"א מהל' ברכות הל' טו טוש"ע או"ח סי' רטו סעי' ד]:

עו י מיי' פי"ג מהל' תפלה הלכה כד סמג עשין יט טוש"ע א"ח סימן תרפד סעיף ג:

עז כ מיי' שם פי"ב הל' כג סמג שם טור ש"ע א"ח סימן קמד סעיף ד:

עח ל מיי' שם ופ"ג מהל' עבודת יוה"כ הלכה י סמג וטוש"ע שם:

עט מ נ מיי' פ"ג מהל' עבודת יוה"כ הל' יא סמג עשין רט:

פ ס מיי' פ"ג מהלכות חגיגה הלכה ג סמג עשין רל:

פא ע מיי' שם הל' ד:

פב פ מיי' שם הל' ג:

מסורת הש"ס

א) יומא סט: מגילה כד., ב) יומא ע., ג) שם ע"ש, ד) [ברכות לג.], ה) מגילה כג: יומא ע., ו) יומא ע., ז) רש"ל, ח) שם, ט) [ויקרא כג], י) [שם טז], כ) יומא סו: כריתות יג: ל) עירובין ו: כב. קא., מ) [שמות טו], נ) [שופטים יז ח], ס) [עי' תוספתא ב"ב ג: ד"ה כל דאמר ועל זה], ע) [דברים יז], פ) ס"א בכדי שיפסיק, צ) רש"ל, ק) [עי' תוי"ט ד"ה עשרן].

תורה אור השלם

1. וַיִּקְרָא בוֹ לִפְנֵי הָרְחוֹב אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר הַמַּיִם מִן הָאוֹר עַד מַחֲצִית הַיּוֹם נֶגֶד הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְהַמְּבִינִים וְאָזְנֵי כָל הָעָם אֶל סֵפֶר הַתּוֹרָה: נחמיה ח ג
2. וַיְצַו מֹשֶׁה אוֹתָם לֵאמֹר מִקֵּץ שֶׁבַע שָׁנִים בְּמֹעֵד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה בְּחַג הַסֻּכּוֹת: דברים לא י
3. שׂוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ אֲשֶׁר יִבְחַר יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ מִקֶּרֶב אַחֶיךָ תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ לֹא תוּכַל לָתֵת עָלֶיךָ אִישׁ נָכְרִי אֲשֶׁר לֹא אָחִיךָ הוּא: דברים יז טו
4. דברים א-ו ג
5. דברים ו ד-ט
6. דברים יא יג-כא
7. דברים יד כב-כט
8. דברים כו יב-טו
9. דברים יז יד-כ
10. דברים כח
11. בְּבוֹא כָל יִשְׂרָאֵל לֵרָאוֹת אֶת פְּנֵי יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר תִּקְרָא אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶד כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם: דברים לא יא

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה של רגלים וכו' תחת ברכת מחילת כצ"ל ותיבת של נמחק:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אחינו אתה שאמו מישראל. עי' ב"ק דף פח ע"א ועי' מהרש"א בח"א ריש ב"ק:

לעזי רש"י

אלמבר"א [אלמינבר"א]. בימה.

מוסף רש"י

מדלגין בנביא. מפרשה לפרשה, ואין מדלגין בתורה. שהשומע את הקופץ ממקום למקום אין לבו מיושב לשמוע (מגילה כד.). **כאן בכדי שיפסוק המתורגמן.** הא דקתני אין מדלגין בפרשה הרחוקה מזה, שקודם דגולל ספר תורה עד מקום הדילוג יפסיק התורגמן המתרגם פסוק שקרא הקורא ונמצאו צבור יושבין ומצפין אין זה כבוד צבור, אבל אך בעשור סמוכה היא לאחרי מות ויכול לגלול שם קודם שיפסוק התורגמן (יומא סט: וכעי"ז מגילה כד.). **כאן בענין אחד.** כגון הכא שתי הפרשיות מדברות בענין יוה"כ מדלגינן ובכדי שלא יפסיק התורגמן, והא דקתני דאפילו בכדי שלא יפסיק נמי לא ידלג בשני ענינים, לפי שדברי תורה היא אזהרות ועונשין ומצות וצריך שיכנסו בלב השומעין וכשאדם יוצא משיטה לשיטה אחת אינו נוח להתבונן (יומא שם וכעי"ז מגילה שם). **ואין מדלגין מנביא לנביא.** שיש כאן טירוף יותר מדאי (מגילה שם). **וכל כך למה.** למה צריך לומר יותר ממה שקריתי לפניכם כתוב כאן (יומא ע.). **שלא להוציא לעז על ס"ת.** כשרואין אותו קורא פרשה שלישית על פה, יהו סבורים שספר תורה חסר אותה פרשה (שם). **לפי שאין גוללין ספר תורה בצבור.** מפני כבוד צבור, שיהו מצפין ודוממין לכך (שם לגירסת הגמ' שם). **וליתי ס"ת אחרינא.** שיהא נגלל לפרשה שלישית (שם). **משום פגמו של ראשון.** שלא יאמרו חסר הוא (שם). **ברכה שאינה צריכה.** שיהא צריך לחזור ולברך (שם). **כתיקנן.** כמו שאנו אומרין אותן בתפלה (שם). **השאר תפלה,** השנויה במשנה, כך היא תחנה רינה ובקשה כו' (שם). **להראות חזותו לרבים.** להראות נויו של ספר תורה ותפארת בעליה שטרח להתנאות במצוה, שנאמר זה אלי ואנוהו, התנאה לפניו במצות, לולב נאה ספר תורה נאה בקלף נאה בדיו נאה בלבלר אומן, ומערב יום הכפורים הביאום שם (שם). **בימה.** כעין מגדל קצר וגבוה (ע"ז טז.).